

Roger Mas: «La música té el mateix poder que una abraçada»

Parlem amb el cantautor solsoní del nou disc que aquesta nit presentarà al Mercat de Música Viva de Vic: 'Totes les flors'

Roger Mas | Juan Miguel Morales

Al disc *Totes les flors* (Satélite K, 2021), el cantautor solsoní **Roger Mas** aposta per l'alegria i la vida. Amb 45 anys, ja ha dedicat un quart de segle a la cançó i a cada tema no només hi brillen les maneres de fer que ha conreat, sinó que hi desgrana altres referents de la Cançó. **Mas** celebra els seus primers 25 anys de trajectòria amb un onzè àlbum que inclou un record soterrat al duet **la i Batiste** amb el tema "Traïdora primavera" i també un homenatge incessant al degà dels jutges **Pi de la Serra**, que apareix al seu primer blues, "Si us blau". Dimecres, **Mas** va portar aquest nou repertori al Mercat de Música Viva de Vic, on per primera vegada, aquest ram de cançons van veure la llum en directe i sense filtres. Parlem amb ell, perquè ens pinti els detalls de *Totes les flors*.

L'hem pogut escoltar en prímicia, i la veritat és que fa quedar amb ganes de més...

És un disc que està molt comprimit. Tot passa molt de pressa, i els tempos són alts comparats amb els altres discos. No hi ha bateria ni baix elèctric i de programacions només una. Les cançons són ràpides, tot i que no ho sembla perquè la formació és de guitarra espanyola, contrabaix i altres instruments que toca **Míriam Encinas**.

La portada està inspirada en el quadre 'La garba' de Henri Matisse. Com has arribat al

colorista pintor francès?

Vaig fer la cançó "Totes les flors" i, quan assajàvem, la **Míriam** em va donar a conèixer una peça del segle XIV de **Guillaume de Machaut**, entre l'*ars antiqua i nova*, que es titula "De toutes fleurs". I per això el disc acaba amb una cançó homònima que té una última melodietta amb aquesta peça. A més, buscant discos de **Machaut** entre les edicions de música antiga de la Gramophone, vaig trobar un grup de música coral renaixentista que també havia fet servir Matisse. Contrasta molt, perquè tendim a pensar que la música antiga és fosca, rebuscada i barroca, i en canvi les seva obra aporta alegria i senzillesa...

I com vas arribar a aquesta conclusió?

Vaig demanar l'opinió al pintor i poeta Perejaume i va coincidir amb mi que Henri Matisse té una pintura preciosa, imprevisible per a la coberta d'un disc meu... Em va agradar molt tot el que em va dir, perquè la imatge que la gent té de **Roger Mas** és d'un artista seriós i de rostoll, d'algué que és de Solsona i ve de comarques.

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=XZZuBXZuy8M>

Aquesta imatge va lligada també a una evolució en la teva música?

Sí, perquè el nou treball vol ser una altra cosa, sobretot després d'haver adaptat Jacint Verdager per a *Les cançons tel·lúriques* (K. Industria, 2008) i haver musicat els poetes a *Parnàs* (Satélite K, 2018), treballs amb lletres que tenen un punt d'inaccessible. *Totes les flors* és un disc alegre, fresc, que passa de pressa. M'he tret deu anys del damunt. *La garba* de Matisse em va semblar adequat perquè recorda els camps de blat, que no queden lluny de Solsona, i també dona una idea de senzillesa, de llum, de bon rotllo i de proximitat.

La pandèmia ho ha afavorit?

Sí, arran del confinament no tinc ganes de fer cançons profundes ni que s'hagin de pensar massa, vull passar-m'ho bé. Hi ha moments en què se m'escapa el riure escoltant el disc, i això em feia falta a mi i és el que vull transmetre als concerts, més alegria. *Totes les flors* és un disc més vinculat a temes com "El dolor de la bellesa" i "Oda a Francesc Pujols" que cap a les cançons tel·lúriques, tot i que hi surt aquell **Roger Mas** més profund, però crec que no és el més remarcable. És el disc més mediterrani que he gravat mai.

L'ESSÈNCIA D'UN GRANS ÈXITS

Per celebrar el teu 25è aniversari de carrera has garbellat tota la teva obra i n'has buscat l'essència?

Aquest disc és com un grans èxits, perquè sona molt **Roger Mas**, amb els tipus de cançons que he anat conreant al llarg de 25 anys. Té cançons molt diferents entre elles però que al final recorren a maneres de fer i de dir que he fet servir al llarg dels temps. Hi ha una rumba i un blues, que són estils que no havia fet mai, però les bases i les programacions ja les havia treballades en altres discos, com *dp* (K. Industria, 2003).

A diferència d'altres artistes que celebren els aniversaris amb un recull d'èxits versionats, ho has fet amb un disc de temes propis. En algun moment t'autorevisites?

Hi ha una autocita, que es pot sentir al final de "Totes les flors", quan el pianista **Xavier Guitó** toca un teclat damunt d'una melodia. És el mateix teclat i la mateixa melodia, amb el mateix so i el mateix instrument que hi havia al tema "Isàrnia", la cançó que tancava l'àlbum *Les cançons tel·lúriques*.

Als primers discos les cançons eren llargues i viscudes a flor de pell, i deies que la música era una experiència religiosa. Has agafat més distància en la creació?

Pot ser... Si abans deia que les cançons tenien un component religiós, he de dir que aquest disc ha estat un dels més terapèutics. M'ha costat molt de fer. He de confessar que el fet de tocar i sentir la vibració de l'instrument a la panxa és molt especial. Fer les cançons, cantar-les, assajar-les, fer

concerts... és un procés curatiu. La veritat és que per poder fer sortir del tot les cançons -perquè vaig tenir serioses dificultats per acabar les lletres- vaig haver de fer un retir espiritual al poble de Farrera. Vaig voler cuidar-me una mica, allunyar-me dels problemes i buscar el meu centre de gravetat. Va ser una feina de concentració i equilibri. Abans era religiós en el sentit més catàrtic i místic, i en canvi *Totes les flors* no és gens transcendental ni sentimental. És un disc terapèutic, que m'ha portat a una vida més senzilla.

Roger Mas Foto: Juan Miguel Morales

Dius que Farrera ha jugat un paper clau en la creació del disc. La teva referència era el Centre d'Art i Natura on Bikimel va gravar el seu segon disc, 'Farrera Can-Sons D.O.' (Temps Record, 2013)?

N'havia sentit a parlar, però hi vaig tenir el primer contacte quan **Bikimel** va guanyar una beca al poble de Farrera per compondre les cançons d'un nou projecte. La vaig anar a veure quan componia les cançons i vam enregistrar conjuntament la cançó "Confessions de Santa Eulàlia (a Sant Roc de Farrera)", que es va incloure al disc. A més, soc molt amic de l'escriptor Albert Villaró (La Seu d'Urgell, 1964), que des de fa temps es dedica a fer retirs creatius a una residència per a artistes i escriptors al Nord d'Irlanda, tocant a Belfast, un referent que posteriorment va inspirar el centre de Farrera.

ESCAC AL MÚSIC

El canvi més important ha estat la incorporació de Míriam Encinas a la banda. De quina manera ha aportat una nova riquesa a les teves cançons?

Míriam Encinas és una de les millors músiques que he sentit a la meua vida, és realment excepcional per la manera com interpreta les cançons, les idees que aporta i el gust que té. Ella toca com la gent passeja pel carrer i parla del temps. Els seus instruments són evocadors... El dilruba em recorda el sitar de **Luis Panigua**, perquè em transporta a paisatges extraordinaris i de somni. Com les flutes... Al disc hi ha un arranjament renaixentista que ha fet **Guitó** per a tres

flautes que és al·lucinant! Quan vaig gravar amb la **Cobla Ciutat de Barcelona - Cobla Sant Jordi** ja vaig veure com **Xavi Torrent** tocava el flabiol, i són instruments que es poden tocar molt bé, si estan ben afinats i amb molt de gust.

Per què vas decidir ampliar la banda?

Sempre he treballat amb **Xavi Guitó**, que és un savi boig amb el piano, que tant pot tirar cap al jazz i la música clàssica com abastar la música contemporània de principis del segle XX, que és quan més m'agrada. A més, en aquest projecte també hi ha **Arcadi Marcet**, que porta el pes amb el contrabaix, i ens calia una persona com la **Miriam**. La seva música flota per damunt nostre, mentre ens dibuixa pinzellades d'arreu del món. En un moment ens pot enviar de cop a la Xina, al Japó o a l'Afganistan, i això és una passada. Nosaltres tres érem un grup molt homogeni, i ella ha incorporat una manera diferent de veure les coses. Ens posa sovint en escac, i això creativament és molt divertit.

Roger Mas Foto: Juan Miguel Morales

El disc s'obre amb "Taumatúrgia", que és ?l'art de simular prodigis', i alhora ho relaciones amb un vers de Giuseppe Ungaretti que diu ?m'il-lumino d'immensitat'...

La cançó està inspirada en un haiku en italià, ?*M'illumino d'immenso*', el poema més curt que conec, i també està relacionat amb l'última cançó del disc, "Le chansonnier miraculeux", que parla d'un músic que toca i fa miracles. La música és la mateixa, amb una lletra que diu ?m'il-lumino d'immensitat', que seria un miracle en si mateix, i al final **Pi de la Serra** acaba fent la mateixa melodia, parafraçant Lluís XIV, que deia ?el Rei et toca i Déu et cura'. Hi havia gent que feia cua perquè els toqués el rei, perquè et podia curar malalties a través de Déu. I d'aquesta manera la darrera cançó acaba amb en **Quico** cantant ?el cantautor et toca i la cançó et cura'.

La teva música fa miracles i cura malalties com els taumaturgs?

La música té el mateix poder que una abraçada i un petó, que és molt. Quan un nen cau a terra el primer que fem és agafar-lo i abraçar-lo, fer-li petons i apretar-lo ben fort. Quan una persona estimada està passant un mal moment o una mala notícia, el primer que sents és el contacte. I això no sé si fa miracles [Somriu], però ho fem des de la nit dels temps, i crec que funciona. És evident que ho passem millor sentint la calor i la vibració de les altres persones; estant sol és bastant més dur. Penso que quan sincronitzes, sumes amb la força de l'altre. I a més és gratis! Bé, sempre hi ha els xucladors d'energia, atenció! Però normalment quan abrades una persona que ho està passant malament, li estàs donant energia i en surts reforçat. Si la cosa és sana i es fa bé, la major part de les vegades passa d'aquesta manera. També hi ha gent que et xucla l'energia però passa perquè no hi ha intercanvi. Quan algú està fumut i tu l'abrades, li estàs donant energia però l'altre també t'està transmetent un agraïment i les dues persones es retroalimenten. La música i les arts són màgiques perquè són entrenaments per a la vida.

Al final de "Totes les flors" cites el compositor francès Guillaume de Machaut, que va fixar les regles de les formes poètiques medievals. És una manera de mostrar les entranyes de la cançó?

L'escriptor i filòsof Eugeni d'Ors deia que el que no és tradició és plagi. Per tant, tothom ha après d'algú altre... a l'escola, fruit d'aprenentatges de fa dos mil anys, però sempre a partir de les persones amb qui treballes o amb qui et relaciones a cada moment.

Roger Mas Foto: Juan Miguel Morales

També hi ha molt d'ego d'artistes que consideren que ho han fet tot i que són únics...

Detesto profundament aquesta actitud d'artista. No sé com són ara la majoria, però de la meua generació hi havia molts artistes que es pensaven que amb ells havia canviat tot... Em venen molts noms al cap que no diré, evidentment, però que són xulopiscines que es creuen creatius i originals. Són gent que minimitza tot el que l'envolta i dona el màxim de protagonisme a la seva

personalitat. Des del principi jo em vaig allunyar d'aquesta manera de ser, perquè no és mai real. Jo vaig ser el primer d'escriure la cançó "Totes les flors", però abans ja n'hi havia hagut moltes altres que es deien igual. I quan **Miriam Encinas** em va dir que existia una cançó anterior de **Machaut**, vaig pensar que estaria bé afegir-hi aquesta referència, encara que no tinguin cap relació aparent i ni tan sols hi estigui inspirada.

Les col·laboracions han acabat de perfilar el resultat del disc?

En aquest disc ha passat de tot. Per exemple, a la cançó anterior, "Mort, qui t'ha mort?", hi ha una mena de caos provocat amb la col·laboració del duet vallesà format per Jordi Jové i Oriol Prat, **Els Collons del Pare Rababa**. I després hi sona en **Quico**, que és com la gota de Fairy que escampa tot el greix quan apareix amb la guitarra. Que maca que sona i que content que estic que llueixi la seva manera de tocar. És un músic d'esperit lliure i alhora un gran artista, una suma que provoca incoherències que li donen una màgia extraordinària de *bluesman* de veritat... Estic molt emocionat.